

Komandi partur
Frá komandi parti byrjar ein
røð við frásøgn hjá Øssur
Hammershaimb Debes í Havn

Ijeoma saman við sínum, Høgna, Anna Bella og Hannah

og 30.000 teirra lívið norðantil í Nigeria.

Umframt vóru tað umleið eini millión iboar, sum flýggjaðu undan jagstran úr øðrum pørtum av Nigeria heim til Biafra

So teir ræðuleikar, sum hava skelkað heimin seinastu árinum við Boko Haram yvirganginum, er ikki nakað nýtt.

Eitt ár í flóttalegu

Pápabeiggin valdi at at fara heim aftur bein-anvegin sama við Rose. Tá var bardagin millum Biafra og Nigeria lýstur.

Hetta førði til, at hernaðargovernørurin í Biafra, obersturin Ojukwu, lýsti Biafra sum eitt sjálvstøðugt ríki við millum øðrum egnum flaggi. Pápabeiggin mátti tá fara aftur í herin, og Rose kom aftur at vera hjá abba sínum.

Undan tí høvdu verið nigeriansk álop í Biafra, og tann býur, sum Rose kom frá varð lagdur í sor.

Vegna bardagarnar máttu tey aftur rýma. Tey gingu í triggjar dagar uttan at fáa nakað at eta og koma at enda til eina bygd sum kallast Abagana. Her merktist ófriðurin eisini, og har var ikki verandi.

Tey bæði Rose og abbin endaðu tískil í eini flóttalegu, har tey vóru í eitt ár. Men her var ikki gott at vera. Fyrst og fremst var tað hungur, tað fekst alt ov lítið at eta. Eitt úrslit av hungrinum var eisini deydiligar sjúkur, og tey vóru nógv, serstakliga børn, sum doyðu av hesum sjúkum. Rose svøлтаði sum øll hini.

Henda svølting av fólkinum í Biafra var takkað verið eini miðvisari avbyrging av Biafra frá umheiminum, sum stjórnin í Nigeria stóð fyri. Tað sum fólk serliga minnst er tann hungursneyð, sum hetta førði til. Tað var um hesa tíðina, at tíðindastovurnar fóru at kunnu vísa slíkar ræðuleikar við myndum beinanvegin teir hendu. Fólk um allan heimin øtaðust.

Hetta fekk sera stóra umrøðu í restina av heiminum og serstakliga í Norðanlondnum. Her var jú talan um eitt "lítið" fólk, sum setti seg upp ímóti einum stórveldi. Slíkt vekir altíð samhuga.

Tað var gjørt eitt stórt arbeiði við at flúgva neyðhjálpi til svøltandi fólkið.

Fyrsta stóra virksemd hjá hjálparfelagskapinum Læknar uttan Landamørk var júst í Biafra.

Tað varð roynt við friðarsamráðingum, sum tó vóru úrslitaleysar. Eina ferð frættist, at kríggjð var liðugt, og at tey kundu fara heim aftur. Men tað var skjótt, at tað bleiv bumbað aftur, so at fara heim aftur gjørdist ómøguligt.

Biafra Babies

Ein serligan leiklut fekk svenski greivin Carl Gustav von Rosen, sum hevði veitt hjálpi fleiri staðni í heiminum sum t.d. í Etiopia. Hann

hevði eisini flogið fyri Dag Hammerskjöld, svenska ST aðalskrivaran.

Rosen var ógvuliga forargaður av líðingunum hjá fólkinum í Biafra og av at nigerianska flogvápnið gjørdi seg inn á flutningin av neyðhjálpi til Biafra.

Saman við fronsku fregnartænastuna legði hann eina ætlan um móttiltak. Hann útvegaði fimm smá flogfjør frá svensku fyrirkuni Saab, sum vóru serliga væl egnað at herja á mál á landjörðini. Hesi flogfjør vóru útgjörð við rakettum. Saman við sameindum skipaði hann hesi flogfjør til eind, sum kallaðist Babies of

Von Rosen royndi at hjálpa illa stadda fólkinum í Biafra

Biafra, sum bumbaði teir flogvøllir í Nigeria, sum vóru nýttir til álop á sivilfólkið í Biafra.

Nigerianarar vórðu fullkomiliga tiknir á bóli, og fleiri av teirra dýru framkomnu flogfjør vórðu oyðiløgd. Umframt hetta fleyg von Rosen eisini neyðhjálpi til Biafra.

Hóast stóran stuðul frá útheiminum, so var tað smátt við viðurkenning av landinum. Tað vóru bert fimm lond sum viðurkendu Biafra, og tey vóru Haiti, Fílabeinsstrondin, Zambia, Gabon og Tanzania.

Eina ferð tók Nigeria ræðið á flóttaleguna, har Rose og abbin vóru. Nú komu boð um, at menn og kvinnur skiljast sundur. Nógvir av monnunum vórðu fyribeindir og kvinnurnar skuldu fara aftur til teirra bygdur. Abbi Rose slapp kortini undan.

Men nú var komið fram til 1970. Leiðarin í Nigeria, Gowon, hevði annars roknað við at kunna gera skjótt av við at basa uppreistrinum. Hildið varð, at Biafra fór ikki at kunna standa leingi móti sterka herinum í Nigeria. Men stríðshugurin var stórur í Biafra, so teir vardu borg og sítt sjálvstýri í trý ár.

Leiðslan í Biafra mátti ásanna, og tey megnadu ikki at standa ímóti hesi stóru yvirmaktini, og hon gav skarvin yvir.

Tá Rose og abbin komu heim aftur til teirra heimbygd vóru nógv, sum ikki vóru har, tí tey høvdu latið lív. Onnur vóru løstaði og avlamin. Tað var framvegis hungur, og tað tók sína tíð,

Biafra og Nigeria

aðrenn viðurskiftini byrjaðu at koma í rættlag aftur.

Mett verður, at hetta kríggj kostaði 1,5 millión fólkkum lívi. Tey flestu teirra doyðu í hungri.

Hava ikki slept vónini

Tað var í januar 1970, at Biafra gav seg upp til Nigeria aftur. Søgumenn halda, at hetta hendi uttan ta hevnisøku frá Nigeria, sum ibofólkið og umheimurin hevði óttast fyri. Ojukwu flýggjaði til Bretlands og doyði har í 2011, 78 ára gamal.

num. Hetta hevur ført til, at forsetavalið, sum skal vera í ár, er útsett í seks vikur.

Úr Biafra til Føroya

Rose giftist við Josef, sum var úr Nigeria og ikki var ibo, og tískil upprunaliga var ein "figgindi". Tey høvdu hvørt sítt mál, men komu at samskifta á enskum, ella rættari "pidgin enskt", sum er enskt lagað til lokala málið. Josef var politistur. Tey fingi seks børn, tveir synir og fyra døtur. Foreldrini vildu gera alt fyri, at børnini skuldu fáa ein útbúgving. Tey vildu enn tá ganga svong sjálvi fyri at náa hesum endamáli.

Ein sonur býr í Canada og Ijeoma endaði av øllum londum í Føroyum. Hon las til verkfrøðing í Schweits. Tá kom hon í samband við Høgna Háberg Hansen úr Havn. Hann er sonur Eydnú Háberg og Preben Hansen. Tey bæði hittust fyrstu ferð í 2007. Nú eru tey gift og eiga tvær fittar og elskuligar døtur, Anna Bella, sum er 4 ár, og og Hanna, sum er eitt ár. Børnini læra føroyskt, enskt og ibo.

Hini børnini hjá Rose búgva í Nigeria. Til jóla skal yngsti beiggin giftast, og tá er ætlanin, at øll ættin skal hittast í Nigeria.

Rose og Ijeoma báðar eru dámligar kvinnur. Tað var ringt hjá Ijeoma at byrja við at koma til Føroyar, men nú gongur betur. Tað bætur eisini um, at hon er farin at duga meira føroyskt og at hon er væl móttikin av familjuni hjá Høgna. Rose dámar eisini væl at koma til Føroyar og ferðast.

Hetta er tískil ein góð søga um, hvussu altjóðagjörð vit eru í Føroyum. Míni abbað børn eiga fermennningar, hvør omma var beinleiðis partur av eini heimssøguliga hending sum Biafra kríggjð!

Ein av mongum myndum av Biafra børnum